

BIGOS

Bardzo Interesująca Gazetka O Szkole

Witaj Szkoło!

*Kiedy biegłam dziś do szkoły, wzamłony poranek,
Pod me nogi się wytoczył pękaty kasztanek.
Mrgnął słodko rudym oczkiem, rozśmiał się perliście.
Aż z kasztana poleciały pozłacane liście.
Ponad parkiem, wśród obłoków żurawie krzyczały,
Kóre lecąc długim kluczem Litwę opuszczały.
Z miejskich klombów zwiędłe kwiaty zbierano do wora,
Znak niechybny, że do ławek powrócić pora.*

Barbara Ponikarczyk

Z okazji Nowego roku szkolnego życzymy wszystkim nauczycielom i rodzicom wytrwałości i zapału w podejmowaniu nowych wychowawczych i edukacyjnych wyzwań. Liczne sukcesy dzieci niech będą dla Was źródłem radości i prawdziwej satysfakcji.

A wszystkim dzieciom rozpoczynającym naukę życzymy, by przedszkole i szkoła była dla Was przyjaznym, bezpiecznym miejscem radosnej nauki i wspierały rozwój Waszych pasji i talentów.

REDAKCJA

Wrzesień

Nazwa miesiąca pochodzi od kwitnących w trakcie jego trwania wrzosów. Wrzesień ma 30 dni i jest dziewiątym miesiącem w roku. 1 września rozpoczyna się rok szkolny, dzieci i młodzież po wakacjach wracają

do szkoły. 23 września występuje równonoc, tego dnia zaczyna się jesień. Ta pora roku będzie trwała do grudnia. Atrybutami września są kasztany, żółędzie, babie lato, grzyby.

8 Wrzesień—Dzień Dobrej Wiadomości
13 Wrzesień—Dzień Programisty
22 Wrzesień—Dzień Bez Samochodu
23 Wrzesień—Dożynki - Święto Plonów
30 Wrzesień—Dzień Chłopaka

BIGOS

Nr. 8 wrzesień
2015 r.

Zwróćcie uwagę:

- ☺ 1 września
- ☺ „Zapiski oficera Armii Czerwonej”
- ☺ Wycieczka
- ☺ Wywiad z uczniami szkoły
- ☺ Przyroda we wrześniu
- ☺ Ciekawostki

W tym numerze:

Wrzesień	1
1 września	2
„Zapiski oficera Armii Czerwonej” „Wrzesień” w różnych językach	2
Wycieczka Zagadki	3
Wywiad z uczniami szkoły Jesienne rymowanki	4
Przyroda we wrześniu Proponuję zobaczyć film „Władca	5
Ciekawostki	6

1 września

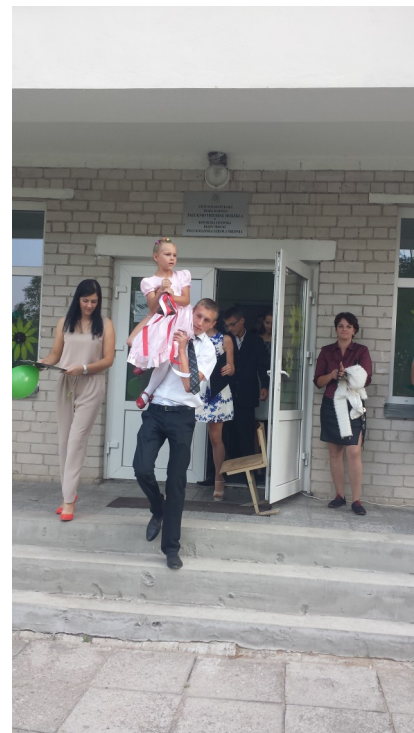
W naszej szkole, jak co roku, odbyło się święto 1—ego września. O godzinie 10⁰⁰ wszyscy uczniowie, rodzice, nauczyciele oraz pracownicy spotkali się w kościele na mszy świętej. Po mszy wszyscy razem ruszyliśmy na plac przy szkole. Panował piękny nastrój i uśmiech na twarzy.

Święto rozpoczęli najstarsi i najmłodszy uczniowie szkoły—dwunastacy i pierwszacy. Wraz z wychowawcami wyszły na plac z pierwszym dzwonkiem. Najliczniejsze pozdrowienia były skierowane pierwszacom—otrzymali

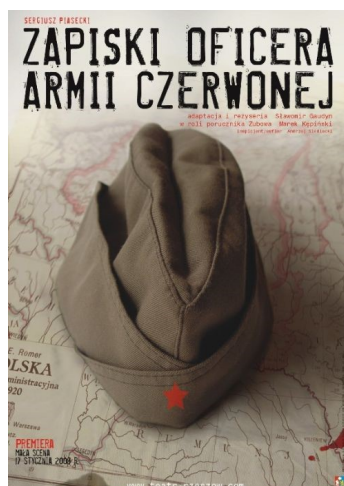
paszporty i prezenty. Goście, rodzice i nauczyciele dwunastacom życzyli powodzenia na egzaminach, które ich czekają w końcu roku szkolnego. Życzenia zostały złożone również i dla nauczycieli, a szczególnie tym, którzy obchodzili jubileusze pracy w szkole.

1—ego września był wyjątkowym dniem dla całej szkolnej społeczności. Nowe siły, nowe wrażenia otworzą kolejną kartkę księgi szkolnego życia.

Karolina Tuniewicz

„Zapiski oficera Armii Czerwonej”

W piątek, 17 września, uczniowie i nauczyciele naszej szkoły jeździli do Trok na monodram „Zapiski oficera Armii Czerwonej”. Przedstawienie było poważne a razem i smutne, ponieważ przedstawiało wydarzenia II wojny światowej.

O to wrażenia niektórych

naszych uczeni i nauczycieli: Daniela S.—spodobało się bardzo.

Adriana S.—było bardzo ciekawie.

S. Lucyna—smutne opowiadanie o napaści Rosji na Polskę.

Karolina Tuniewicz

„Wrzesień” w różnych językach

- angielski: September
- arabski: سبتمبر
- czeski: září
- estoński: september
- gruziński: სექტემბერი (sekt'embe ri)
- japoński: 9月 (くがつ, kugatsu)

- koreański: 구월
- litewski: rugsėjis
- łotewski: septembris
- maltański: Settembru
- nowogrecki: Σεπτέμβριος
- portugalski: setembro
- rosyjski: сентябрь
- słoweński:

- september, kimaveç
- turecki: eylül
- ukraiński: вересень
- węgierski: szeptember
- żmudzki: siejė

Wycieczka

18 września, uczniowie starszych klas wraz z nauczycielami, wyjechaliśmy na wycieczkę do Rumšiškės (pl Rumszyszków). Niewielkie miasto na Litwie, nad Zalewem Kowieńskim. Zwiedziliśmy muzeum budownictwa ludowego, pochodzące z okresu od XVIII do początku XX w. **Litewski Muzeum Ludowy w Rumšiškės (Rumszyszki)** - to muzeum pod otwartym niebem. Zgromadzono w nim zabytkowe obiekty (domy mieszkalne, zabudowania

gospodarskie oraz zabytki techniki wiejskiej), reprezentujące wszystkie regiony etnograficzne Litwy: Aukštaitija (Aukštota), Zemaitija (Żmudź), Suwalkija (Suwalszczyzna) i Dzūkija (Dzukia), rozlokowane na malowniczym terenie o powierzchni 175 ha, nad brzegami Kauno marių (tzw. Morza Kowieńskiego) oraz rzeczki Praviena.

Najstarsze budynki liczą ponad 200 lat. Są one naocznym dowodem stylu życia dawnych mieszkańców Litwy. Część budynków zgrupowano w osobnych gospodarstwach i wioskach, zaś zabudowę miasteczka rozmieszczono wokół placu. Na terenie gospodarstw są płoty,

studnie, sady i ogródki kwiatowe. W wielu budynkach odtworzono dawny wystrój wnętrz z meblami z tego czy innego okresu, tkaninami, sprzętami kuchennymi, narzędziami pracy. W niektórych budynkach urządzono czynne ekspozycje, gdzie mistrzowie ludowi tkają, rzeźbią w drewnie, wyrabiają naczynia gliniane i in. Muzeum zostało założone w 1974 r.

Nelli Makutonowicz

Zagadki

Co to za pani, w złocie,
czerwieni,
Sady pomaluje, lasy
przemieni.

A gdy odejdzie gdzieś w obce
kraje,

Śnieżna zawieja po niej
zostanie.

(jesień)

Kiedy rośnie—to się zieleni,
Kiedy spada—złotem się
mieni.

(liść)

Na ogonie złota głowa
smaczne ziarenka w sobie
chowa.

(dynia)

Co to za miesiąc, który
niesie:
grzyby i wrzosa liliowe w
lesie,
w sadach soczyste jabłka
czerwone,
a także pierwszy szkolny
dzwonek.

(wrzesień)

On dziesiąty jest w kolejce
gdzie stoi dwanaście
miesięcy.

(październik)

Wywiad z uczniami szkoły

Rozpoczął się nowy rok szkolny, więc postanowiliśmy pociekawić i porozmawiać z uczniami szkoły o tym, jak spędzili swe wakacje.

Większość uczni stęskniło się poza szkołą, nauczycielami i szkolnymi przyjaciółmi.

- Gdzie byłaś latem? Co zwiedziłaś?

Joanna M.—byłam w Polsce;

Bożena L.—byłam w Polsce i Niemczech;

Lila M.—byłam w Estonii i Łotwie;

Wika R.—byłam w Polsce, zwiedziłam muzeum M.

Kopernika;

Grażyna S.—te lato spędziłam w domu.

- Czytałaś książki latem?

Jowita A.—nie;

Wika R.—tak, „Ania z Zielonego wzgórze”;

Aleksandra Z.—tak, „Iser i wiłkołak”;

Lila M.—tak, H. Sienkiewicz „Quo vadis”.

- Czy chciałbyś wrócić do lata?

Joanna M.—tak, było fajnie latem, nie trzeba było się uczyć;

Aleksandra Z.—tak, bo chcę wrócić do Polski;

Grażyna S.—tak, już nadojadła ta nauka;

Adriana S.—niebardzo, bo tęskniłam po szkole;

Wadim M.—nie, już nadojadło lenić się.

- Co chciałbyś życzyć pierwszoklasistom, dwunastakom, nauczycielom i innym uczniom szkoły?

Joanna M.—życzę wszystkim wytrwałości;

Katarzyna W.—powodzenia!;

Lila M.—starać się dobrze się uczyć i dobrych ocen;

Lila J.—dobrej nauki, dobrej matury;

Bożena L.—żeby ten rok szkolny był najlepszy;

Wadim M.—nauczycielom zdrowia i dużo wytrwałości, uczniom dwunastej klasy „wziąć się za rozum”, aby dobrze przyszykować się do egzaminów, wszystkim uczniom samych dziesiątek!

Karolina Tuniewicz
Erika Rinkevičiūtė

Jesienne rymowanki

Nasza jesień, złota
jesień, piękne dary z sobą
niesie. Liście żółte, złote i

czerwone, są przez Panią
Jesień - przyniesione.

Lecą liście z drzewa,
zbierać ich nie trzeba.

Jesienne liście są jak złoto,
choć wpadają czasem w błoto.

Fajna jest ta jesień,
bo długo siedzę w domu,
oglądam sobie bajki,
nie mówię nic nikomu.

Złota jesień, kolorowa,
dla malarzy jest gotowa.

W pochmurne, jesienne dni
słońce zamienia się w
deszczowe łzy.

Jesienne drzewa pięknie
postrojone
w nowe szaty ozdobione

Przyszła jesień kolorowa,
żółta, rdzawa i brązowa.

Przyroda we wrześniu

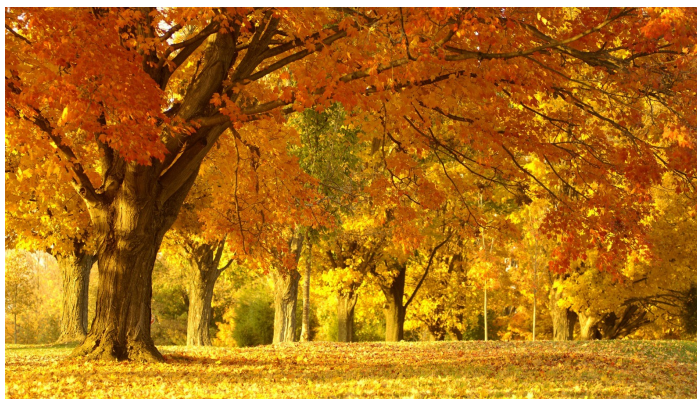

We wrześniu kończy się lato. Ale zaczyna się piękny okres - najobfitszego owocowania. Dojrzewają nasiona wielu drzew (buk, kasztanowca, dębu, limby) oraz owoce dzikich róż i jabłoni. Jarzębina wyróżnia się pięknymi pomarańczowoczerwonymi owocami. Także wiele krzewów ma już dojrzałe owoce. Niektóre z nich służą człowiekowi dostarczając

albo smacznego pożywienia, albo skutecznego leku. Na leszczynie skrzętnie uwijają się wiewiórki i gromadzą zapasy na zimę. Drzewa zaczynają się już przygotowywać do zimowego spoczynku.

Zewnętrznym objawem tego jest zmiana barwy liści. Mimo swego piękna, las staje się coraz

smutniejszy. Nie ma już rozśpiewanych ptaków. Odlatują również ptaki drapieżne, ptaki wodne i błotne. Zaczyna się okres wielkiego nasilenia ptasich wędrówek. We wrześniu w dalszym ciągu zbieramy w lesie grzyby. W drugiej połowie miesiąca knieja rozbrzmiewa w nocy i nad ranem potężnym rykiem jeleni - byków (rykowisko), wzywających swych rywali do walki o teren i samice.

Proponuję zobaczyć film „Władca pierścieni”

Władca Pierścieni (ang. *The Lord of the Rings*) - trzyczęściowe dzieło filmowe z gatunku fantasy nakręcone w oparciu o powieść J.R.R. Tolkiena pod tym samym tytułem. Reżyserem filmu jest Peter Jackson, który wraz ze swoją żoną Frances Walsh i Philippą Boyens napisał także scenariusz. Niemal wszystkie sceny powstały w czasie osiemnastu miesięcy ciągłej produkcji w plenerach Nowej Zelandii. Skorzystano również z

pomocy 10 000 nowozelandzkich kibicówkrykieta, którzy w przerwie jednego z meczów pomogli przy nagraniu odgłosów armii orków. Wszystkie trzy części opowiadają o Wojnie o Pierścień z mitologii Śródziemia oraz o związanej z nią wędrówce hobbita Froda Bagginsa do Mordoru, opisanych w powieści *Władca Pierścieni* J.R.R. Tolkiena. Frodo musi zniszczyć tytułowy Pierścień, a dokonać

tego można tylko w Szczelinach Zagłady. W tym samym czasie Władca Ciemności, Sauron, rozpętuje wojnę, pragnąc odzyskać klejnot - przedmiot, którego brakuje mu, by stać się niepokonanym.

Agnieszka Monkiewicz

Skład redakcji:

Opiekun: p. Angelina Bobnis
Redaktor: Greta Charukiewicz
Dziennikarze: Erika Rinkevičiūtė, Julija Aliukonytė, Nelli Makutonowicz, Agnieszka Monkiewicz, Karolina Tuniewicz

poczta:

bigos.poluknie@gmail.com
Adres redakcji:
Szkoła średnia w Połukniu
Ul. Vilniaus 2a, Połuknie

Każdy numer gazetki możesz czytać w domu *online* na stronie naszej szkoły

<http://www.paluknio.trakai.lm.lt/>

(Po polsku—Szkolna gazetka „BIGOS”-Nr.)

Ciekawostki

Dlaczego jesienne liście zmieniają barwę?

Zielony barwnik liści powstaje w wyniku działania promieni słonecznych. Gdy zbliża się zima i słońce świeci krócej, powstaje go dużo mniej. Wówczas główną rolę w tworzeniu barwy liścia zaczynają odgrywać inne barwniki, np., żółte lub pomarańczowe.

Dlaczego drzewa zrzucają liście?

Liść to piękny element przyrody. Drzewa zrzucają liście, aby nie tracić przez nie wody w czasie zimy. Sygnałem do zrzucenia liści jest dla drzew długość dnia. Gdy jesienią dni stają się krótsze, między liściem a gałązką drzewa tworzy się przegroda, która sprawia, że do liścia przestaje doływać woda. Liść usycha i przy podmuchu wiatru odpada od gałęzi.

Dlaczego ptaki odlatują na zimę do ciepłych krajów?

Główną przyczyną ptasich odlotów jest brak możliwości zdobycia pokarmu. Owady czy pająki, którymi żywi się wiele ptaków, na czas zimy

ukrywają się w swoje kryjówki. Brakuje także nasion i owoców. Dlatego tak ważne jest dokarmianie tych ptaków które zostają w kraju.

Skąd ptaki wiedzą, że czas już odlatywać do ciepłych krajów?

Na decyzje o terminie odlotu ptaków wpływa brak możliwości zdobywania pokarmu i niska temperatura powietrza. Jednak największą rolę odgrywa najprawdopodobniej długość dnia. Im bliżej zimy, tym dni stają się krótsze. Zmiany te ptaki odczuwają.